

לפיכך חייב אדם לומר אימתי יגיעו מעשיי למעשי אבותי

הפרשה מאריכה בסיפור בחירתה של רבקה לכלה המיועדת ליצחק. הכתוב מפרט את הבחינה שערך לה אליעזר עבד אברהם, כבעלת חסד מופלגת, וחוזר ומספר על כך שוב במפגש שבין אליעזר לבני משפחתה. רש"י (פרק כד פסוק מב) כתב על כך: "אמר רבי אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים". **כנראה שהתורה רוצה ללמד אותנו בזה יסודות החשובים לא פחות ממצוות התורה.**

"דרך ארץ קדמה לתורה", והמידות הטובות למרות שאינן מפורשות בתורה הן הכרחיות.

בדרשות הר"ן (דרוש ה') כתוב: "ולזה מאשר היו בנות כנען מוטבעים בתכונות רעות, היו בוחרים האבות להתרחק מהם, ולהתדבק במי שאינו מוטבע באותן התכונות הרעות גם כי היה עובד עבודה זרה". **אליעזר נשלח לחרן בגלל הסיכוי למצוא כלה בעלת מידות טובות שהן הבסיס לבניית עם ישראל אשר התכונות המאפיינות אותם הן: ביישנים רחמנים וגומלי חסדים.**

רבקה נענית לבקשת אליעזר להשקותו ומתנדבת להשקות את כל גמליו. כיון שזה התנאי שהציב והתפלל עליו משוכנע אליעזר שה' הצליח דרכו וזכות אברהם עמדה לו. **ולכן עוד בטרם ששאל על ביתה ומשפחתה נותן לה כמתנה נזם זהב וצמידים.** התורה מפרטת את משקלם: הנזם בקע והצמידים עשרה זהב. הבקע הוא מחצית השקל שהוא כעשרה גרם זהב ולמה צריך לציין זאת? לכן כנראה מפרש רש"י במקום (כד פסוק כב): "בקע - רמז לשקלי ישראל בקע לגלגלת. ושני צמידים - רמז לשני לוחות מצומדות, עשרה זהב משקלם - רמז לעשרת הדברות שבהן".

גדולת הנזם לא בערכו הכספי אלא ברמז הטמון בו. נראה לכאורה שכוונתו לומר לה: אמנם אברהם עשיר גדול אבל הזכות להיכנס לבית זה ככלה היא בגלל המעלה הרוחנית. המתנות באות לרמוז על מעלות אלו. וכך כתב המהר"ל (גור אריה שם): "רמז לשקלים וכו', פירוש שצריכים לעבודה (הקרבת) ... למה רמז לה זאת המצוה יותר משאר מצות, אלא נראה שראה אותה גומלת חסד ורמז לה עוד העבודה והתורה בשני צמידים על ידיה, כמו שמסיק, והשתא תהא לה שלשה דברים, שעל שלשתן העולם עומד; התורה, והעבודה, וגמילות חסדים (אבות פ"א, מ"ב), ורמז לה מאחר

שיש לה עמוד אחד - שיהיה לה כל שלשתן". גמילות חסדים הינה חשובה אך אינה בלעדית. עם ישראל זקוק ליסודות נוספים שהעולם עומד עליהם. רק בצרוף עבודת הקרבנות והתורה תתאפשר השלמות בעבודת ה' של עם ישראל שהיא אמורה להצטרף ולהיות שותפה בבניתו.

כמו כן הצמידים מבטאים את הלוחות הצמודות, דהיינו שאין להפריד בין המצוות שבין אדם למקום שבלוח האחד למצוות שבין אדם לחבירו בלוח האחר. מעלת המידות תבוא לידי ביטוי בקיום המצוות כולן, ואי אפשר להסתפק בחלק אחד בלבד. עשרת הדברות שבלוחות כוללות את כל התורה שעתידין עם ישראל לקיים ורבקה נקראת להצטרף וליטול חלק בבניית עם נעלה זה. הכסף והזהב שאליעזר העניק לרבקה נועדו להעביר לה את המסר כי העושר שבבית אברהם מטרתו לסייע לקיום המצוות.

אחר בירור שאכן היא מהמשפחה הנכונה, אליעזר משתחוה ומודה לה'. אחר שמשכנע גם את משפחתה והם מסכימים שמה' יצא הדבר אליעזר משתחוה שוב ומודה לה' על השלמת המשימה. הוא תובע לא לעכב את הנשואין החשובים אפילו רגע נוסף ואחר ששמעו את ההודעה מצידה שרוצה ללכת עם האיש, מאפשרים לה ללכת. נראה שבהסכמתה רבקה מבינה את גודל המשימה והזכות שנפלה בחלקה.

כאשר יצחק נפגש עם רבקה הוא לא מסתמך על סיפורי הנסים שבדרך אלא רק כאשר "וַיְבָאָהּ יִצְחָק הָאֵלֶּלֶה שָׂרָה אִמּוֹ" ורואה בעליל שהיא אכן המשך ישיר וראוי לשרה אימו אז "וַיִּקַּח אֶת־רַבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּאָּהֲבָהּ" (שם ס"ז). לימוד נכון של סיפורי המקרא לאור דברי חז"ל והמפרשים צריכים לעורר אותנו לשאוף ל"לפיכך חייב אדם לומר אימתי יגיעו מעשי כמעשה אברהם יצחק ויעקב" (ילקוט שמעוני ואתחנן רמז תתל).

**שבת חברון שלום,
שוש**